

Marti Martorell

Primera de tot, una reflexió, ara que ja som ben a prop de les eleccions al Govern Balear i als ajuntaments: poden declarar-se lliures de propaganda electoral les sales de cine?

Tot això ve arran de l'ensurt que vaig tenir quan, tot just abans de començar la pel·lícula que havia anat a veure, em varen fer empassar un anunci d'un partit polític que pensa que encara no estam prou integrats dins Espanya o *algo así*.

Independentment del partit polític que es projecti a la pantalla, no vull, com a espectador, trobar anuncis polítics en les sales de cinema, perquè els partits ja tenen els espais gratuïts en les televisions públiques. I, a més, realment tants pocs espectadors tenen els cinemes, tant poc guanyen venent refrescs i llepolies, per haver de recórrer a aquest tipus de propaganda?

Segona reflexió: un fet fortuït — voler anar a veure una pel·lícula, però, per manca d'entrades, veure'n una altra: *Wasabi* per *The Ring*, versió nord-americana de la pel·lícula de terror japonesa *Ringu*— ha fet que aquest mes hagi tingut l'oportunitat de constatar un fenomen curiós que tan sols passa a França, per ara cas únic dins la cinematografia europea actual. El fet és que aquesta indústria cinematogràfica presenta dos vessants molt diferenciats: un, en el cas de *La chica de París*, que beu en la tradició més aviat naturalista, com són els directors Bertrand Tavernier (*Capitaine Conan*); Michel Deville (*La maladie de Sachs*) o Patrice Leconte (*Ridicule*); i un segon, com molt bé representa *Wasabi*, que copia literalment les fórmules inamovibles del cinema d'acció nord-americà i que tan bé (o tan malament) conreen Luc Besson (*Le cinquième élément*); Pitof (*Vidocq*) o Christophe Gans (*Le pacte des loups*).

Provoca aquesta divisió que un dels cinemes europeus que obté millors rendiments econòmics sigui el francès? Sense tenir en compte els resultats cinematogràfics, el que no es pot negar és que la indústria francesa ha trobat una sortida a la crisi d'espectadors. En relació amb això mateix, tot just després de sentir que el cinema espanyol no passa per un mo-

ment gaire bo (però quan és que n'ha tingut cap de bo?, si és que hem de creure l'Acadèmia del Cine d'Espanya), em faig la pregunta si realment s'hi vol posar remei o si simplement es tracta de plorar per fer renou i res més.

WASABI (WASABI. EL TRATO SUCIO DE LA MAFIA)

Com ja he comentat abans, *Wasabi* es tracta d'una pel·lícula que copia, i malament en aquest cas, les formes més vistes i tòpiques del cinema nord-americà d'acció modern. Producte típic que duu la marca de Luc Besson, ja que n'és el guionista i productor, *Wasabi* ben bé podria haver estat dirigida també per ell mateix (en aquest cas el director és Gérard Krawczyk) i els resultats serien els mateixos: persecucions, localitzacions exòtiques i, sobretot, un guió ple d'incoherències i massa previsible.

Mala còpia del subgènere conegut com de *Buddy Movies*, és a dir, agents de personalitats diferents però complementàries, a l'estil d'*armes letals* i altres herbes semblants: Jean Reno (el

seriós) i un excessiu, per histriònic, Michel Muller (el beneït) són la parella protagonista d'aquesta història mal apedaçada i que es projecta innecessàriament, tan sols a Mallorca, a tres sales.

UNE HIRONDELLE A FAIT LE PRINTEMPS (LA CHICA DE PARÍS)

Si cerquem un exemple de què és 'lloc comú', *Une hirondelle...* n'és un bon exemple, perquè és ben plena de tòpics: la ciutat és un mal lloc per viure-hi, deshumanitzat i ple de trànsit; el camp és el paratge on la persona es troba amb si mateixa i en què la sinceritat ho és tot, tot i que pugui ferir el proïsme.

Tota la història escrita —amb la col·laboració d'Eric Assous— i dirigida per Christian Carion provoca la sensació cansosa d'haver-la vista mil i una vegades amb variants diferents: una parisense, Sandrine (Mathilde Seigner), cansada de viure a la capital francesa, compra una granja molt a prop dels Alps, però l'antic propietari, Adrien (Michel Serrault), que hi roman encara una bona temporada,

Amen., del director francès d'origen grec Costa-Gavras, és la més original fins ara de totes les pel·lícules que han tractat l'holocaust provocat pels nazis...

no li fa la vida fàcil perquè creu que una dona no pot dur tota sola una granja, i més si es tracta d'una que s'ha criat a la ciutat.

Finalment s'ha de remarcar que tampoc no ajuda gens la pel·lícula la impressió d'estar veient una guia turística a tot color dels Alps i de París. És a dir, una gran part del metratge escàs que passa a París és una escena supèrflua en cotxe i de vespre que mostra ben il·luminats els ponts que travessen el Sena. També passa el mateix en escenes bucòliques preses des d'un helicòpter quan es tracta d'exhibir les grans extensions alpines que envolten la granja.

AMEN.

Per sort, el visionat d'aquesta tercera pel·lícula, també amb capital francès i que una altra visió del genocidi jueu durant la Segona Guerra Mundial, va equilibrar-ne els dos anteriors.

Amen., del director francès d'origen grec Costa-Gavras, és la més original fins ara de totes les pel·lícules que han tractat l'holocaust provocat pels nazis, perquè el director (i també un dels guionistes, basats en l'obra *Der Stellvertreter* de Rolf Hochhuth) decideix mostrar-lo des del punt de

vista d'un dels alts dirigents nazis, en comptes de fer-ho des de la visió que en tenien els jueus.

Kurt Gerstein (interpretat per Ulrich Tukur) era el membre de les SS que subministrava els gas que s'utilitzava per "dutxar" mortalment els jueus, quan ell pensava que el feien servir per desinfectar els quarters militars. Una vegada assabentat de la veritat, comença a moure fils perquè els

països neutrals i enemics sàpiguen què s'està fent amb els jueus. Arribarà a tocar les portes del Vaticà, amb l'ajuda d'un jesuïta italià destinat a Berlín, Ricardo Fontana (Mathieu Kasso-vitz), que també pensa que aquest cas és prou desconegut a la resta del món. És aquí que Costa-Gavras també denuncia el fet que les altes esferes vaticanes varen fer ben poc per denunciar aquest fet, massa preocupada per quedar bé davant tothom. Una visió que exposa, doncs, que no tots els alemanys compartien les idees de Hitler i que l'Església catòlica hauria pogut ser més enèrgica per anar-hi en contra.

És un gran encert, que per recrear el que va passar, no es recorri gairebé mai a escenes violentes o a ensenyar morts absurdes (de les quals abusaven *Schindler's List*, de Steven Spielberg, o *The Grey Zone*, de Tim Blake Nelson): n'hi ha prou amb sentir els cops que peguen contra les parets de les dutxes els que ben aviat moriran, mentre uns membres de les SS es diverteixen i d'altres s'espanten davant l'espectacle. A més, ben poques vegades no s'havia tret tant de profit de la imatge d'una locomotora que estira uns combois buits que surt dels camps de concentració per anar a cercar-ne més "presoners"... ■

